

Аналіз регуляторного впливу
проекту постанови Правління Національного банку України
“Про затвердження Положення про порядок призначення, здійснення та
припинення тимчасової адміністрації страховика, кредитної спілки”

I. Визначення проблеми, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання

Відповідно до пункту 8¹ статті 7 розділу I Закону України “Про Національний банк України” від 20 травня 1999 року № 679-XIV (далі – Закон про Національний банк) у редакції зі змінами, унесеними Законом України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” від 14 грудня 2021 року № 1953-IX (далі – Закон про фінансові послуги), Національний банк України (далі – Національний банк) наділений повноваженнями здійснювати державне регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі на ринках небанківських фінансових послуг за діяльністю небанківських фінансових установ, інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, та осіб, які надають супровідні послуги, у межах, визначених Законом про фінансові послуги та іншими законами України.

Відповідно до абзацу двадцять восьмого пункту 1 статті 15 Закону про Національний банк Правління Національного банку України приймає рішення про призначення в страховика, кредитній спілці тимчасової адміністрації.

Згідно з частиною другою статті 57 Закону України “Про страхування” від 18 листопада 2021 року № 1909-IX (далі – Закон про страхування) порядок призначення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації, а також вимоги до тимчасового адміністратора і порядок прийняття рішення про дострокове припинення його повноважень встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку.

У частині другій статті 51 Закону України “Про кредитні спілки” від 14 липня 2022 року № 3254-IX (далі – Закон про кредитні спілки) передбачено, що порядок призначення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації, а також порядок прийняття рішення про дострокове припинення її повноважень встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку з урахуванням вимог цього Закону.

Відповідно до пункту 25 розділу XV Закону про страхування та пункту 16 розділу XI Закону про кредитні спілки Національному банку рекомендовано до дня введення в дію цих законів привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цими законами та забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для їх реалізації.

Отже, урахувавши положення Закону про страхування та Закону про кредитні спілки для забезпечення можливості здійснення тимчасової адміністрації в страховика та кредитній спілці Національний банк повинен затвердити відповідний нормативно-правовий акт.

Зазначене вище питання не може вирішуватися за допомогою ринкових механізмів, оскільки воно стосується реалізації повноважень Національного банку, визначених Законом про страхування, Законом про кредитні спілки та

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/115191

від 02.10.2023 16:16

Законом про Національний банк.

У відповідній сфері правового регулювання наразі є чинними:

1) Положення про застосування Національним банком України заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг, затверджене постановою Правління Національного банку України від 01 лютого 2021 року № 12 (зі змінами) (далі – Положення № 12);

2) постанова Правління Національного банку України “Про затвердження Положення про особливості застосування Національним банком України заходу впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації” від 02 лютого 2021 року № 13 (далі – Положення № 13).

Положення № 12 визначає порядок та умови застосування Національним банком заходів впливу (санкцій) у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг, включаючи захід впливу, передбачений у пункті 5 частини першої статті 40 Закону України від 12 липня 2001 року № 2664-III “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (далі – Закон про державне регулювання ринків фінансових послуг).

Зі свого боку Положення № 13 визначає особливості застосування Національним банком заходу впливу у вигляді відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації стосовно фінансової установи (крім банку), діяльність якої ліцензується Національним банком, у порядку, передбаченому Законом про державне регулювання ринків фінансових послуг та Положенням № 12.

Отже, є потреба в урегулюванні вищезазначених проблем та затвердженні відповідного нормативно-правового акта Національного банку.

II. Визначення цілей державного регулювання

Цілями державного регулювання, безпосередньо пов’язаними з вирішенням вищезазначених проблем, є збереження активів страховика, кредитної спілки щодо яких прийнято рішення про призначення тимчасової адміністрації.

III. Визначення та оцінка всіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей, наведення аргументів щодо переваги обраного способу

Ураховуючи потребу в унормуванні питань, пов’язаних із розробленням регуляторного акта, альтернативних способів досягнення встановлених цілей немає.

IV. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв’язання проблеми і відповідні заходи

Затвердження регуляторного акта дасть змогу унормувати порядок

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/33-0008/115191

від 02.10.2023 16:16

призначення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації страховика, кредитної спілки та прийняття рішення про дострокове припинення повноважень тимчасового адміністратора. З цією метою регуляторним актом:

визначаються чинники, що впливають на визначення складу тимчасової адміністрації;

визначається перелік функцій, повноважень та прав тимчасової адміністрації страховика, кредитної спілки, потрібних для забезпечення захисту майна, включаючи активи, майно та документи, страховика, кредитної спілки;

унормовується питання щодо складання кошторису витрат тимчасової адміністрації;

передбачається порядок подання інформації про наявність/відсутність конфлікту інтересів, в особи, яка може бути призначеною тимчасовим адміністратором;

урегульовується порядок припинення діяльності тимчасової адміністрації та звітування про виконання завдань.

Регуляторним актом також визначаються строки укладення та порядок оплати договорів страхування відповідальності тимчасового адміністратора та від нещасних випадків, що сталися під час здійснення повноважень тимчасового адміністратора.

V. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта

Вимоги регуляторного акта обов'язкові для виконання страховиками, кредитними спілками та особами, які виконують функції тимчасової адміністрації.

Ризик як негативного, так і позитивного впливу зовнішніх чинників на дію цього регуляторного акта потенційно зумовлюється переважно змінами в законодавчих актах України, що може призвести до потреби в унесенні змін до регуляторного акта.

Упровадження вимог такого регуляторного акта не потребує додаткових витрат Національного банку, оскільки здійснюється в межах його повноважень.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття акта

Прийняття регуляторного акта дасть змогу запровадити механізм реалізації наданих Національному банку повноважень щодо призначення тимчасової адміністрації.

За результатами визначення очікуваних результатів прийняття регуляторного акта протягом усього строку його дії можна констатувати, що його прийняття не призведе до додаткових витрат страховиків, кредитних спілок, зокрема й пов'язаних з потребою зміни наявних процесів.

Отже, очікувані результати прийняття регуляторного акта сукупно матимуть позитивні наслідки для всіх суб'єктів, на які поширюється дія

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/115191

від 02.10.2023 16:16

регуляторного акта.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії акта

Ураховуючи специфіку запропонованого проєкту постанови, він не містить кінцевого строку дії.

VIII. Визначення показників результативності акта

Одним із показників результативності регуляторного акта є кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта.

Дія регуляторного акта поширюватиметься на страховиків, кредитних спілок, керівництво яких відсторонено від управління та в яких призначено тимчасову адміністрацію, а також осіб, які виконують функції тимчасової адміністрації таких установ.

Станом на 01 вересня 2023 року діяльність на ринку небанківських фінансових послуг здійснювали 113 страховиків (без Експортно-кредитного агентства) та 146 кредитних спілок.

У ролі показників результативності регуляторного акта планується використовувати й аналізувати також практику застосування вимог регуляторного акта, беручи до уваги звернення, запити, пропозиції, набутий практичний досвід Національного банку, страховиків, кредитних спілок, на яких поширюватиметься дія регуляторного акта, призначених Національним банком тимчасових адміністраторів, а також відповідні публікації в засобах масової інформації.

Водночас ураховуючи специфіку запропонованого регуляторного акта, надати чіткий перелік прогностичних значень показників результативності регуляторного акта не вбачається можливим.

IX. Визначення заходів, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності акта

Відповідно до статей 3, 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” Національний банк проводить базові, повторні та періодичні відстеження результативності власних регуляторних актів з урахуванням вимог Методики відстеження результативності регуляторного акта Національного банку, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 14 квітня 2004 року № 471 (зі змінами).

Відстеження результативності регуляторного акта проводитиметься з використанням статистичних даних. Цільові групи осіб для опитування чи наукові установи не залучатимуться для проведення відстеження результативності регуляторного акта.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/115191

від 02.10.2023 16:16

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься протягом одного року з дня набрання ним чинності.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта проводитиметься не пізніше двох років із дня набрання ним чинності.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів із повторного відстеження його результативності.

Інформування суб'єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта здійснюватиметься шляхом його оприлюднення на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

Голова Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/115191

від 02.10.2023 16:16